

Janez Janša, predsednik vlade in SDS

Tekst: **Ivan Puc** Foto: **Primož Lavre**
ivan.puc@revija-reporter.si

Pahor prepušča umazano delo drugim

Še vedno je prepričan, da je volilna kampanja najbolj umazana od vseh po osamosvojitvi. Začela se je takoj, ko so javnomnenjske raziskave prejšnji mesec pokazale, da Slovenska demokratska stranka (SDS) vnovič vodi. Predsednik vlade in SDS je v intervjuju govoril tudi o političnem ozadju finske *Resnice o Patrii*, koalicijskem (ne)povezovanju, naklonjenosti do ameriških predsedniških kandidatov McCaina in Obame, pa tudi o tem, koliko kilometrov bo prekolesaril med kampanjo.

■ **Kaj bo odločilo volitve?**

Glasovi volivcev, ki seveda upravičeno pričakujejo odgovore na vprašanja in izzive, pred katerimi je Slovenija. Žal se zadnjih štirinajst dni v slovenski politiki ni govorilo o teh vprašanjih. Imamo najbolj umazano predvolilno kampanjo v zgodovini samostojne Slovenije. V njej ni bilo časa niti prostora, da politične stranke soočimo svoje poglede na prihodnost. To pogrešam in menim, da je to slaba popotnica ne samo za volivce, pač pa tudi za prihodnost Slovenije. Še v nobeni kampanji doslej se ni jemalo ugleda slovenske države za talca zato, da se škodi političnemu nasprotniku. Umazana kampanja se je začela takoj, ko so avgusta javnomnenjske raziskave pokazale, da SDS vnovič vodi.

■ **Lahko napoveste kakšen »veliki pok« v teh nekaj dneh pred volitvami? Volilno telo je labilno.**

Ta »veliki pok« se nadaljuje. Skoraj ni predstavitve kandidatov ali kake druge prireditve, na katerih se ne bi spraševalo samo o aferah. Glavne razvojne teme, pomembne za našo prihodnost, pa ostajajo v ozadju.

■ **Poznate ozadje finske Resnice o Patrii?**

Najbrž ne toliko kot vaš novinarski kolega Aleksander Lucu. On je že 27. avgusta napovedal ta »veliki pok«, ki bo prišel iz Finske in ki naj bi ga pripravljali Milan Kučan. Očitno je zelo dobro obveščen o ozadju.

■ **Opozicija vztraja, da z afero nima ničesar.**

Ali ste gledali to oddajo? V njej nastopajo opozicijski kandidati z nesmiselnimi obtožbami. Kako je mogoče potemtakem govoriti, da opozicija s tem nima nič.

■ **Na zadnjih soočenjih tudi nekateri predstavniki opozicije pravijo, da bi raje razpravljali o prihodnosti države.**

Kdo pa je zahteval moj odstop in odstop Karla Erjavca takoj potem, ko je bila predvajana omenjena oddaja? Pravzaprav vsa opozicija v en glas. In kdo je prvi predlagal izredno sejo državnega zbora? Poslanec Jožef Školč iz LDS.

■ **Borut Pahor pravi, da se je prvič, zadnjič in nikoli več oglasil v zadevi Patria. To pomeni, da povsem verjame v vašo nedolžnost.**

Ne, to pomeni, da prepušča umazano delo drugim. Lani Ropu, letos Cviklu, Potrču in drugim. Ob njihovem vstopu v SD, pa tudi na soočenju z mano avgusta letos, je dejal, da jim rad prisluhne in da jim verjame.

■ **Ali so vam kolegi predsedniki vlad evropskih držav svetovali tudi diplomatsko noto?**

To je običajen postopek, ko nastanejo nesporazumi in je tudi na drugi strani vmešana država. V oddaji je bilo namreč rečeno, da so dokazi, ki jih ne bodo razkrili, v finskem državnem podjetju. Drugo noto smo poslali, ker so se nekateri finski uradniki vmešavali v slovensko volilno kampanjo. To smo razčistili. Seveda ne v notah in odgovorih, ki so diplomatski, v pogovorih pa.

■ **Ali je Sova kakorkoli spremljala afero? Večkrat je bilo rečeno, da je omajan in oblaten ugled države.**

Sova ima natančno določene zakonske pristojnosti. Politični obračuni ne sodijo mednje.

■ **Samodeklarirani nepolitik Zoran Janković ne zavrača več možnosti premierstva. Se morebiti na volitvah soočate z nepravimi ljudmi?**

Očitno poleg politične konkurence, ki na volitvah nastopa proti nam, obstaja še »globoka država«. Prav mogoče, da ima ta v rokavu poleg uradnega tudi rezervnega kandidata.

■ **Ali je Janković dober župan?**

Gospod Janković je sposobnejši župan od svojih dveh predhodnic. Problem je v tem, da prihaja vse bolj na dan njegova skrb za lastne interese, podobno kot pri

Umazana kampanja se je začela takoj, ko so avgusta javnomnenjske raziskave pokazale, da SDS vnovič vodi.

nekaterih njegovih prejšnjih funkcijah, ko se je njegovo osebno premoženje in premoženje njegove družine zelo povečalo na račun poslovanja njegovih podjetij s firmo, ki jo je vodil.

■ **V SD bi zaradi slabih izkušenj z javnim naročanjem ustanovili tudi posebno agencijo za javna naročila. Ali je predlog vreden razmisleka?**

To je velika neumnost. Bolj ko je neka pristojnost centralizirana, manjša je dejanska odgovornost. Že to, da so centralizirana javna naročila, na primer v zdravstvu, in da se, denimo, centralno odloča o nabavi pohištva za vsako bolnišnico posebej, ne le zavleče postopke, temveč tudi zamegli odgovornost. Kdor vodi neko ustanovo ali podjetje, mora biti odgovoren tudi za nabavo, investicije in javna naročila v njej, drugače se na široko odpre vrata neučinkovitosti, zamegljevanju in možnosti korupcije. Imeti pa moramo centralni nadzor, kot je Državna revizijska komisija, da o pritožbah ne odločajo isti ljudje kot o izboru.

■ **Glede volilne koalicije ste velikokrat dejali, da ste odpri za vse stranke. Kampanja oziroma afera tega ni spremenila?**

Ekskluzivnost oziroma vnaprejšnja izolacija za sodobno politiko nista primereni. Evropski politični sistem temelji na konsenzu in ne na črno-beli ponudbi. Navsezadnje Partnerstvo za razvoj v tem mandatu priča o tem, da je Slovenija paradigmo sodelovanja sprejela. Le še politika mora toliko dozoreti, da tovrstno sodelovanje ne bo vsakič znova od-

povedovalo obratno sorazmerno z bližino volitev. Odgovor na vaše vprašanje torej je – če nam bodo volivci zaupali še en mandat, se bomo pogovarjali z vsemi strankami, ki bodo prišle v parlament, in oblikovali bomo široko razvojno koalicijo.

■ **Klasičnega kulturnega boja v kampanji ni. Ali pa je dobil drugačno obliko?**

Je. Enako kot v Depali vasi, aferi Vič-Holmec, obtožbah o dogovarjanju v Piranskem zalivu.

■ **Golobič, Pahor in Kresalova so se zavezali, da bodo držali skupaj. Od Karla Erjavca je predsednik borcev zahteval, da ne gre v koalicijo z vami. Je to kulturni boj?**

Ne, to je izraz strahu. Strahu, ki izhaja iz tega, da dajejo obljube o zavezništvu ljudje, ki se svojih obljub niso nikoli držali. Tako je vsakdo sumničav do svojega morebitnega partnerja, hkrati pa tudi sam skriva svoj »plan B«.

■ **Vas je ministrska ponudba SD presenetila?**

Je. Prvič zato, ker so socialni demokrati več kot pol leta napovedovali predstavitev ministrske ekipe in v javnosti ustvarjali velika pričakovanja, drugič pa zato, ker tudi po predstavitvi »sanj-

skega tima« o njih ne slišimo prav dosti. SD še naprej najbolj vestno zastopajo politiki, kot so Milan M. Cvikl, Aurelio Juri, Miran Potrč in podobni.

■ **Pahor pravi, da bi dva ali tri ministre obdržal v svoji vladi. Bi lahko vi podobno dejali za njegovo ekipo?**

Veseli me, da Borut Pahor priznava kvalitete ekipe, ki je Slovenijo vodila zadnja štiri leta, Evropsko unijo pa zadnjega

Prav mogoče, da ima »globoka država« v rokavu poleg uradnega tudi rezervnega kandidata.

pol leta. Na kandidatni listi njegove in večine drugih strank je kar precej sposobnih ljudi, s katerimi bi z veseljem sodeloval.

■ **Jože P. Damijan je naračunal, da je bila vaša vlada po gospodarskih rezultatih slabša od prejšnjih.**

To seveda ni res. Gospodarski rezultati v Sloveniji so zelo dobri. Gospodarska rast je bila lani najvišja v zgodovini samostojne Slovenije in je po zadnjih podatkih dosegla 6,8 odstotka po že v letu 2006 visoki, 5,7 odstotka, gospodarski rasti. Gospodarska rast se tudi v letu 2008 ohranja na zelo visoki ravni in je bila v prvi polovici leta 5,5 odstotka. Če naredimo primerjavo z državami v evro območju vidimo, da je bila gospodarska rast v Sloveniji med temi državami spet najvišja oziroma kar štirikrat višja od povprečja v evro območju. Ob tem je zelo pomembno, da je gospodar-

ska rast, ki so jo poganjale predvsem investicije in izvoz, vsa ta leta zdrava. Izrednega pomena je, da se je pospešena gospodarska aktivnost zelo pozitivno pokazala tudi na trgu dela. Zaposlenost se povečuje. Trenutno imamo najnižjo brezposelnost v zgodovini samostojne Slovenije. Po metodologiji mednarodne organizacije za delo (ILO) trenutno znaša 4,2 odstotka, kar je za 3,1 odstotne točke manj od povprečja v evro območju. Posebno spodbudno je, da se je v tem mandatu znižala brezposelnost mladih, starih do 26 let, in sicer za 9,5 odstotne točke.

Ob tem je treba povedati, da je zadolženost Slovenije v primerjavi z državami evro območja najnižja. Bruto zunanji dolg je med temi državami najnižji, javni dolg pa ima od Slovenije manjši samo Luksemburg. Prav na tem področju je vlada naredila velike korake naprej. S preudarno in varčno proračunsko politikou smo v letu 2007 dosegli proračunski presežek, po evropsko primerljivi metodologiji pa smo imeli izravnani proračun. Dolg

širšega sektorja države smo prav zaradi dosledne proračunske politike s 27,6 odstotka BDP v letu 2004 znižali na predvidenih 23,4 odstotka BDP v letu 2008 oziroma za 4,2 odstotne točke. Prav visoka in vzdržana gospodarska rast, visoka zaposlenost, nizka zadolženost so najbolj pomembni dejavniki nadaljnega uspešnega razvoja Slovenije.

■ **Golobič vašo stranko primerja z gosenico, ki je požrla vse okrog sebe.**

Ja, Golobič in njegov Zares pa so medtem nesebično delali za Slovenijo. (smeh)

■ **Ste predsednik stranke, ki ji radi pravimo Janševa SDS. Stranka živi v senci karizmatičnega voditelja in krene tja, kamor gre njen voditelj, je nedavno dejal dr. Igor Pribac. Ali vas takšne ali podobne pogoste ocene kdaj zmotijo ali dajo misliti?**

Če se ne motim, je na lestvicah najbolj priljubljenih politikov precej članov in kandidatov SDS, nekateri so uvrščeni

bolje od mene. Če bi bili tako v moji senci, najbrž te slike ne bi videli.

■ **V ponedeljek ste se, denimo, srečali z oškodovanci druge svetovne vojne. Se boste s sodniki po volitvah?**

Z veseljem. Vendar ne bom spreminjal stališča, da so ustrezno umeščeni v plačni sistem javnega sektorja in da je prav, da je del sodnikove plače odvisen od njegove delovne uspešnosti. Sodniki, predvsem pa vodstvo sodne veje oblasti (predsedniki sodišč) bo moralo poskrbeti za izboljšanje poslovanja in izkoristek notranji rezerv. Sodišča niso samo oblast, delovati morajo tudi kot servis za državljane in podjetja. Če bodo sodniki začeli razmišljati v to smer, se bo omajani ugled sodne veje oblasti zanesljivo začel izboljševati.

■ **Koliko boste prekolesarili med kampanjo?**

Kolikor bom mogel. Že doslej sem s kolesom obiskal številne slovenske kraje. Srečal sem veliko ljudi, prisluhnil ljudem, ki jih politika le redko obišče. Obiskali smo naše najstarejše člane v veliko krajih, invalide, prizadete v nesrečah. Hvaležen sem za vse izkušnje, ki so jih ljudje ob tem podelili z menoj. Pa tudi za nasvete (smeh) in dobre želje. Še posebno pa mi je bila del kampanje ljub tudi zato, ker sem

Na kandidatni listi Pahorjeve in večine drugih strank je veliko sposobnih ljudi, s katerimi bi z veseljem sodeloval.

znova začutil utrip Slovenije, njeno lepoto. Človek vidi stvari z drugačne perspektive, in to je zelo dobro. Zame kot politika je vedno dragocen stik z ljudmi. Ne znam si predstavljati, da bi kot predsednik vlade lahko odločal o tako pomembnih stvareh brez stika z državljani in državljankami Republike Slovenije. Tudi vlada je v preteklih štirih letih kar dvakrat obiskala slovenske regije, zunaj Ljubljane smo imeli več kot 30 sej vlade. Vesel sem, ker smo v slovensko politiko vpeljali standarde, ki jim bodo morale slediti tudi vse prihodnje vlade.

■ Ali ste do koga, McCaina ali Obama, bolj naklonjeni v ameriški volilni tekmi? Kdo je naredil na vas boljši vtis?

McCaina spoštujem zaradi njegovega trpljenja in vztrajnosti v ujetništvu ter zaradi premočrtnosti. Obama pa se mi je posebej prikupil na nedavnem obisku v Evropi, ko je na tiskovni konferenci zavrnil vprašanje novinarja, s katerim so ga hoteli navesti h kritiki predsednika Busha. Obama je dejal, da v tujini ne bo kritiziral predsednika, ker je do konca mandata tudi njegov predsednik. Na to sem se spomnil, ko sem gledal varovance SD, LDS in Zares v tisti finski oddaji.

Sicer pa je glede na strateško naravo transatlantskega partnerstva realno pričakovati njegovo krepitev ne glede na izid volitev v ZDA. Tudi poudarki iz predvolilne kampanje dajejo slutiti, da se bo prihodnja administracija ne glede na barvo zelo angažirala pri skupnem soočanju s svetovnimi problemi, kot so podnebne spremembe, boj proti revščini ter boj proti terorizmu.

■ Ali vas skrbi močna Rusija in njena politika?

Močna Rusija ni problem. Evropa potrebuje močnega partnerja na vzhodu. Problem je uporaba vojaške sile za reševanje zamrznjenih konfliktov v ruski sosesčini. Na tej točki je Rusija naredila napako. Sicer Slovenijo in Rusko federacijo tradicionalno vežejo zelo tesne vezi na političnem, gospodarskem in kulturnem področju. Ti odnosi so se v zadnjem času posebno intenzivno krepili, dokaz je tudi uradni obisk z močno gospodarsko delegacijo v Moskvi maja 2006. Medtem se je menjava med državama že približala dvema milijardama evrov.

V odnosih z Rusijo je bila za Slovenijo prva polovica leta še zlasti intenzivna. Sloveniji je uspelo končati obdobje negotovosti in še pred vrhom EU-Rusija konec junija uskladiti stališča članic

biografija

V sredo, 17. septembra, bo praznoval 50. rojstni dan. Po opravljeni gimnaziji v Stični se je vpisal na študij obramboslovja in leta 1982 diplomiral ter se za dve leti zaposlil v RK ZSMS. Pred dvajsetimi leti je bil skupaj z Ivanom Borštnerjem, Davidom Tasičem in Francijem Žavrnom obsojen na vojaškem sodišču. V prvo demokratično skupščino je bil leta 1990 izvoljen na listi Slovenske demokratične zveze. Po njenem razpadu je postal član Pučnikove socialdemokracije in leta 1993 tudi predsednik. Bil je obrambni minister v Demosovi vladi ter v prvih dveh Drnovškovih vladah (do leta 1994, ko je bila zamenjan) ter leta 2000 v Bajukovi vladi. Po zmagi SDS na volitvah oktobra leta 2004 je bil izvoljen za mandatarja.

glede začetka pogajanj o novem strateškem dokumentu EU z Rusijo. Tudi sicer je vrh v Hanti Mansijsku minil v optimističnem ozračju. Razprave je zaznamovala tudi pobuda predsednika Medvedjeva, ki je pozval k razmisleku o prihodnosti panevropske varnostne arhitekture. To pobudo se je dalo razumeti pozitivno, usmerjeno v nadgradnjo

obstoječe skupne platforme odnosov med Vladivostokom in Vancouvrom. V tem prostoru so se po koncu hladne vojne ustalili sicer dinamični, vendar večinoma miroljubni odnosi, utemeljeni na načelih iz helsinške sklepnice, vključno z občutljivim ravnotežjem med pravico do samoodločbe narodov in načelom ozemeljske integritete. Nadgradnjo tega reda si je težko predstavljati ob nespoštovanju obstoječih pravil.

■ Kaj pomeni Rusija za Evropo?

Slovenija vseskozi zagovarja politiko vključevanja Rusije. Rusija ni le ključni energetski partner Evrope, tudi sicer bodo medsebojni odnosi pomembno določali strateško pozicijo tako evropske kot tudi ruske strani v 21. stoletju. Enotna Evropa ima vse pogoje, da v odnosu z Rusijo nastopa samozavestno: ob poudarjanju odvisnosti Evrope od ruskih energentov se pozablja, da tudi Rusija potrebuje Evropo kot zanesljiv strateški trg za svoj izvoz energentov. Potrebuje jo zaradi modernih evropskih tehnologij. Rusija pa ni več otok nekje za berlinskim zidom. Tudi večina Rusov si ne želi potovati le na Kubo in v Nikaragvo.

“ Sodišča niso samo oblast, delovati morajo tudi kot servis za državljane in podjetja. ”